

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 47 став 1 точка 6 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15, 6/16 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 110/21, 74/24 и 16/25) и член 48 став 4 од Законот за решавање банки („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 209/23), Советот на Народната банка на Република Северна Македонија донесе

О Д Л У К А

**за начинот на спроведување теренска контрола и изрекување мерки
поврзани со активностите за решавање банка
(„Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 71/25)**

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со оваа одлука се пропишува начинот на спроведување теренска контрола во банката од страна на Народната банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: Народната банка) како надлежен орган за решавање и изрекување мерки во согласност со Законот за решавање банки (во понатамошниот текст: Законот).

2. Одредбите од оваа одлука коишто се однесуваат на банка соодветно се применуваат и на другите правни лица на кои се применува Законот, доколку поинаку не е определено со оваа одлука.

3. На термините коишто се користат во оваа одлука соодветно се применува значењето утврдено со Законот и Законот за банките и со подзаконските акти донесени врз основа на овие закони.

II. НАЧИН НА СПРОВЕДУВАЊЕ ТЕРЕНСКА КОНТРОЛА

4. Народната банка врши теренска контрола во банката секогаш кога смета дека е неопходно заради спроведување на овластувањата пропишани со Законот, а особено во следниве случаи:

- заради добивање податоци и информации потребни за изработување, ажурирање и спроведување на планот за решавање на банката, како и за проверка на комплетноста и точноста на извештаите и информациите доставени од банката;
- заради проверка дали постојат значајни пречки за решавање на банката или дали банката постапува според мерките за отстранување на утврдените пречки за решавање;
- заради одредување и проверка на исполнувањето на барањата за минимална стапка на сопствените средства и дозволените обврски.

5. Теренската контрола од точката 4 на оваа одлука се спроведува преку:

- преглед на деловната и сметководствената документација, извештаите и податоците за банката, политиките и интерните акти и другата документација во

врска со работењето на банката, во оригинал, во хартиена форма или во форма на електронски запис на медиум и во форма што ја бара овластеното лице;

- писмени и усни објаснувања добиени од членовите на управниот одбор, лицата со посебни права и одговорности и од останатите вработени во банката.

6. За целите на оваа одлука теренската контрола ја вршат лица вработени во Народната банка врз основа на писмено овластување од страна на гувернерот на Народната банка за спроведување теренска контрола во банката (во понатамошниот текст: овластени лица).

Должности на банката за време на теренската контрола

7. Банката е должна, во согласност со своите безбедносни процедури, да им обезбеди пристап на овластените лица од точка 6 на оваа одлука до сите простории, да им ја даде на увид целокупната расположлива документација, вклучително и податоците коишто се чуваат електронски, како и да ги обезбеди документацијата и информациите што ќе ги побараат овластените лица.

Банката е должна да обезбеди соодветен простор во банката за овластените лица од точката 6 од оваа одлука во кој ќе може да се ограничи физичкиот пристап, како и пристап до интернет и друга информатичка опрема побарана од овластените лица.

8. При вршењето на теренската контрола, на барање на овластените лица, членовите на управниот одбор на банката и другите лица со посебни права и одговорности во банката се должни да им достават одговори, заедно со документиран докази, на сите прашања коишто се од значење за нејзиното спроведување.

9. Доколку банката користи услуги од надворешни лица, должна е на барање на овластените лица да им овозможи вршење на теренската контрола и во просториите на надворешното лице во обем којшто е потребен за остварување на целите на теренската контрола.

Известување за вршење теренска контрола во банката

10. Народната банка доставува известување до банката дека планира да врши теренска контрола, најдоцна десет дена пред почнувањето на контролата на банката. Известувањето содржи:

- информации за предметот на теренската контрола;
- датумот на започнување на теренската контрола;
- планираното времетраење на теренската контрола;
- информации за овластеното лице кое ќе раководи со теренската контрола;
- листа на информации коишто треба да ги подготви банката за потребите на теренската контрола.

Во известувањето од ставот 1 од оваа точка се наведуваат и роковите во кои треба да бидат подготвени соодветните информации и доставени до овластените лица од точката 6 на оваа одлука.

По исклучок на ставот 1 од оваа точка, доколку треба итно да се изврши теренска контрола, известувањето за теренската контрола може да ѝ се достави на банката непосредно пред нејзиниот почеток.

Записник од спроведената теренска контрола

11. По завршувањето на теренската контрола, овластените лица од точката 6 на оваа одлука составуваат записник од извршената контрола којшто ги содржи најмалку следниве елементи:

- датумот на почетокот и крајот на теренската контрола;
- имињата на овластените лица коишто ја извршиле теренската контрола;
- заклучните согледувања за предметот на теренската контрола и утврдените факти.

12. Записникот од извршената контрола е доверлив документ на Народната банка и банката е должна да го чува. Банката може да ја цитира или на друг начин да ја наведе содржината на записникот, откако претходно ќе добие писмено одобрение од гувернерот на Народната банка.

13. Записникот од извршената контрола се доставува до управниот одбор на банката.

Членовите на управниот одбор на банката се должни да го разгледаат записникот од извршената контрола, да ги информираат членовите на надзорниот одбор за неговата содржина и да достават негова копија до Службата за внатрешна ревизија.

14. Банката којашто била предмет на теренска контрола има право на приговор на записникот од извршената контрола во кој дава објаснување со документирани докази за наодите за коишто смета дека не се основани или дека не одговараат на вистинската состојба во банката. Банката го доставува приговорот до Народната банка во рок којшто ќе го определи Народната банка, а што не може да биде пократок од осум дена, ниту подолг од петнаесет дена од приемот на записникот.

15. Овластените лица се должни да го разгледаат приговорот на банката на записникот од извршената контрола и да изработат одговор на приговорот во кој се изјаснуваат за (не)прифаќање на одделните објаснувања на банката за наодите од записникот од извршената контрола.

Одговорот на приговорот од ставот 1 од оваа точка се доставува до банката во рок од дваесет и пет дена од приемот на приговорот.

16. По доставувањето на одговорот на приговорот од точката 15 од оваа одлука, се смета дека теренската контрола е завршена, а записникот од извршената контрола се смета за конечен. Одговорот на приговорот е составен дел на конечниот записник од извршената контрола.

Копија од конечниот записник од извршената контрола се доставува до претседателот на надзорниот одбор на банката, со барање тој да биде разгледан од страна на членовите на надзорниот одбор на првата наредна седница.

III. ИЗРЕКУВАЊЕ МЕРКИ

17. При утврдено постоење значајни пречки за решавањето на банката, активностите за преземање мерки за отстранување на утврдените пречки се одвиваат во согласност со членот 9 од Законот.

18. Народната банка може да изрече мерки за отстранување на утврдените пречки за решавање на банката независно од тоа дали работењето на банката е усогласено со супервизорските или другите регулаторни барања.

19. При одлучувањето за изрекување која било мерка од членот 9 став (6) од Законот, Народната банка оценува дали мерката е соодветна, неопходна и пропорционална за да се намалат или за да се отстранат пречките за спроведување на пожелната стратегија за решавање на банката.

Мерката се смета за соодветна ако со нејзиното спроведување може значително да се намали или да се отстрани пречката за решавање на банката, во разумен рок.

Мерката се смета за неопходна ако не постојат други мерки со кои во иста мера може значително да се намали или да се отстрани пречката за решавање на банката, земајќи ги предвид трошоците и негативните ефекти врз редовното работење на банката.

Мерката се смета за пропорционална ако вкупната корист од изводливоста и оправданоста на спроведувањето стечајна постапка или постапка на решавање на банката и од остварувањето на целите на решавањето определени во Законот ги надминува вкупните трошоци и негативните ефекти поврзани со отстранувањето на пречките за решавање.

IV. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

20. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе почне да се применува од 13 октомври 2025 година.

**О бр. 02-10864/13
27 март 2025 година
Скопје**

**Гувернер
и претседавач
на Советот на Народната банка
на Република Северна Македонија
д-р Анита Ангеловска-Бежоска**